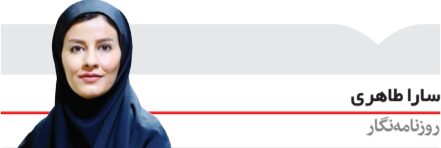

معاون دانشجویی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» از ایده‌های مجموعه‌شان می‌گوید

راه‌اندازی باشگاه‌های تخصصی پایان‌نامه‌محور

دانشجویان بورسیه به‌عنوان دستیار پژوهشی شناخته می‌شوند

سارا طاهری

روزنامه‌نگار

باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان یک ظرفیت در دانشگاه آزاد اسلامی است؛ یعنی همان‌طور که دولت ظرفیت بنیاد ملی نخبگان را در اختیار دارد، دانشگاه آزاد اسلامی نیز سال پیش با ایجاد باشگاه پژوهشگران جوان تلاش کرده است در مسیر پرورش نخبگان و حمایت از پژوهشگران جوان گام‌های اساسی بردارد. در واقع باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، باشگاهی در قلب دانشگاه آزاد اسلامی برای حمایت از استعداد‌های درخشان است؛ باشگاهی که تاکنون برای جلوگیری از فرار مغزها برنامه‌های زیادی را طراحی کرده و از هیچ تلاشی فروگذار نبوده است. این باشگاه حالا می‌خواهد هم‌راستا با هدف دانشگاه آزاد اسلامی که همان رسیدن به یک دانشگاه نسل چهارم است به‌عنوان موتور محرک این هدف عمل کند. مسئولان باشگاه به‌دنبال این هستند تا نسل توانمندی را تربیت کنند که برای حل مسائل کشور انگیزه دارند. فرید رزازی، معاون دانشجویی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید در باشگاه پژوهشگران جوان افرادی تربیت می‌شوند که انگیزه و خودباوری داشته و در قدم بعدی روحیه حل مسأله داشته باشند؛ به گفته او خروجی باشگاه پژوهشگران افرادی هستند که شخصیت پژوهشی دارند و این شخصیت را از طریق تجربه و مشق پژوهش به دست آورده‌اند.

بنابراین شاید بتوان گفت مهم‌ترین هدف باشگاه طی این سال‌ها تربیت نسل جوانی است که به آینده امیدوار، نسبت به جامعه خود مسئولیت‌پذیر و برای حل مسائل کشور توانمند هستند. برای رسیدن به این هدف یعنی همان نسل جوان و توانمند باید اقداماتی را انجام داد و صرفاً با حرف نمی‌توان به نتیجه رسید. بر همین اساس برنامه‌های زیادی طی سال گذشته در این باشگاه انجام شده و چند روز پیش هم‌صفت‌وششمین جلسه هیات‌امنی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی به ریاست دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی برگزار شد تا تصمیماتی در این خصوص گرفته شود. جلسه‌ای که در آن طرح‌های هدا، فطرت، شبکه دانایی و راه‌اندازی باشگاه‌های تخصصی براساس سامانه پژوهشیار و طرح بورسیه استعداد‌های درخشان دانشگاه آزاد اسلامی مورد بررسی قرار گرفت. طرح‌هایی که به گفته فرید رزازی، معاون دانشجویی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی می‌تواند در آینده باشگاه تاثیرگذار باشد.

دکتر طهرانچی معتقد است، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی باید کانون پرورش و بارورسازی استعداد جوانان باشد، برای تحقق این هدف در دوره جدید هیات‌امنی باشگاه، در طرح راه‌اندازی انجمن‌های علمی و ایجاد تیم‌های تخصصی پژوهشگر در دست‌نور کار قرار گرفته است. انجمن‌های علمی بستری خواهد بود که در آن پژوهشگران جوان برای فعالیت و رشد استعداد‌های خود آماده می‌شوند.

آن‌طور که رئیس دانشگاه آزاد اسلامی گفته است در ادامه فعالیت‌های طرح پایش و سامانه پژوهشیار، براساس هریک از موضوعات و چالش‌های تعیین شده، قرار است تیم‌های تخصصی پژوهشگر مبتنی بر موضوع پایان‌نامه و رساله خود تشکیل شود که این تیم‌ها از سراسر کشور حول یک موضوع پژوهشی در ابعاد مختلف کار می‌کنند. به‌عنوان نمونه تاکنون بیش از ۱۱۰ پژوهشگر در حوزه‌های مختلف ادبیات، حقوق، مدیریت، معماری، هنر و... به موضوع دفاع مقدس پرداخته‌اند و روی آن کار می‌کنند که می‌توان همه آنها را در قالب تیم‌های تخصصی و از طریق فضای مجازی ساماندهی کرد.

طرح بورس تحصیلی استعداد‌های درخشان در دانشگاه آزاد اسلامی و ایجاد صندوق اعطای بورس تحصیلی به استعداد‌های برتر باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی از موضوعاتی است که این روزها در دست‌ور کار باشگاه پژوهشگران قرار گرفته است. معاون

برنامه‌ریزی شود. «

رزازی با بیان اینکه این اقدام یعنی مراقبت از اتصال این زنجیره با برنامه‌های مختلف ارتباط با صنعت آغاز شده است، بیان کرد: «از سوی دیگر برنامه‌های توانمندسازی هدفمند و مدل کشف استعدادی که در مسابقات در برنامه‌های ایده‌تا عمل و طرح‌های تحقیقاتی خود دنبال می‌کنیم، برای این اتصال طراحی شده است.»

او درخصوص برنامه مشق پژوهش یا همان فراخوان طرح‌های تحقیقاتی نیز توضیح داد: «در این برنامه به‌دنبال این هستیم تا دانشجویان تجربه و لذت فعالیت پژوهشی را حس کرده و خود عامل جدی یک پژوهش باشند ولو اینکه این پژوهش، پژوهشی نباشد که حاصل آن مستقیماً در جایی استفاده شود.»

پژوهش‌های باشگاه برای توانمند شدن دانشجویان در زمینه پژوهش طراحی می‌شوند

او در ادامه تصریح کرد: «در واقع به‌دنبال این نیستیم که این پژوهش سفارش یک صنعت بوده و یا رمز دانش باشد. هدف این است که پژوهش‌های باشگاه برای به‌خصوص دانشجویان کاردانی و کارشناسی، برای تمرین پژوهش و توانمند شدن در زمینه پژوهش و درعین‌حال ایجاد علاقه و انگیزه برای فعالیت پژوهشی طراحی شوند.»

معاون دانشجویی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی گفت: «همچنین به‌ازای هر فصل یا دو فصل، تعدادی محور معرفی خواهیم کرد که این محورها از مشکلات کشور احصا و استخراج شده است و ما براساس موضوعات استخراج‌شده تعدادی زیرمحور در زمینه‌های مختلف پیشنهاد خواهیم داد. این زمینه‌ها می‌تواند در موضوعات پرشکمی، علوم انسانی، علوم مهندسی و... باشد. همچنین به‌ازای هرکدام از این موضوعات یک خروجی طراحی خواهیم کرد و به‌طور مثال از دانشجوی مهندسی انتظار داریم تا خروجی طرح او یک نمونه آزمایشگاهی باشد.»

رزازی توضیح داد: «به‌ازای هرکدام از این موضوعات، طرحی‌های مربوطه انجام شده است؛ به‌طور مثال موضوع مورد طراحی یک دانشجوی هنر می‌تواند یک اثر هنری مرتبط باشد. برای هرکدام از این پروژه‌ها نیز یک بودجه حمایتی از طرف باشگاه هر واحد دانشگاهی به دانشجویانی که حائز شرایط شناخته شده‌اند، در نظر گرفته شده و به آنها تخفیف داده می‌شود تا بتوانند این طرح‌ها را انجام دهند.» به گفته او خروجی این طرح‌ها به‌عنوان استعداد‌ها و افرادی که در یک زمینه خاص پژوهشی توانمندی پیدا کرده‌اند به مراکز مصرف این پژوهش‌ها معرفی خواهند شد.

اخذ شده و جمع‌بندی آن در جلسه بعدی هیات‌امنی باشگاه مورد بررسی و تصویب قرار بگیرد. طرح صندوق بورس تحصیلی استعداد‌های درخشان نیز برای دانشجویان ممتاز دانشگاه در این جلسه مورد تصویب قرار گرفت که قدم ارزشمندی برای توسعه تسهیلاتی است که باشگاه به دانشجویان باشگاه و اعضای باشگاه ارائه خواهد داد. مقرر شده برنامه اجرایی این صندوق توسط باشگاه تهیه شده و در جلسه بعدی هیات‌امنا مورد بررسی، ارزیابی و تصویب قرار بگیرد.»

باشگاه‌های تخصصی

مبتنی بر پایان‌نامه راه‌اندازی می‌شود

معاون دانشجویی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی ادامه داد: «به گفته دکتر طهرانچی چهار وظیفه عمده برعهده باشگاه پژوهشگران جوان قرار گرفته است که باید در برنامه‌های خود مدنظر قرار دهد؛ اول اینکه انجمن‌های علمی را برای جذب استعداد دنبال کرده و دوم اینکه باشگاه‌های تخصصی مبتنی بر پایان‌نامه‌ها را برای هم‌افزایی بین اساتید و دانشجویان تحصیلات تکمیلی در تمام کشور راه‌اندازی کند که این باشگاه‌ها در موضوعات مختلف خواهد بود.»

او با بیان اینکه سومین وظیفه اصلی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی فعال کردن بخش دانش آموزشی است، اضافه کرد: «این بخش برای جبران کمبودهای پژوهشی و آموزشی کلاسیک باید فعال شود. وظیفه چهارم باشگاه نیز به‌عنوان بستر شناسایی استعداد این است که کارویژه مسابقات را مدنظر قرار داده و به‌صورت جدی دنبال کند.»

ایجاد زنجیره جذب دانشجویان مستعد و اتصال آنها به مراکز اشتغال

معاون دانشجویی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی در ادامه سخنان خود درباره برنامه هدا و فطرت توضیح داد: «برنامه هدایت استعداد به‌دنبال این است که از مرحله جذب دانشجویان مستعد و کشف استعداد آنها، تا مابین دوره‌های توانمندسازی مورد احتیاج آنها و در ادامه اتصال آنها به مراکز اشتغال، زنجیره لازم را ایجاد کنیم. حلقه‌های این زنجیره درحال حاضر در باشگاه و دانشگاه موجود است اما مراقبت از اتصال این زنجیره باید توسط باشگاه برنامه‌ریزی شود. همچنین باید برنامه‌هایی که در باشگاه‌های سراسر کشور در این زمینه انجام می‌شود به‌صورت هدفمند جهت ارتباط استعداد‌ها به مراکز اشتغال

راه‌اندازی صندوق بورس تحصیلی استعداد‌های درخشان برای دانشجویان ممتاز

او بیان کرد: «همچنین قرار است گزارش فعالیت‌های باشگاه‌های واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی نیز از آنها

نیمکت خبر

آخرین خبرها از وضعیت بورسیه‌ها و انفعال از خدمت‌رسانی باشگاه‌ها

محمدعلی کی‌نژاد، رئیس هیات‌عالی جذب ضمن تشریح جزئیات فراخوان تعیین تکلیف بورسیه‌ها در دانشگاه‌ها به آخرین وضعیت حکم انفعال از خدمت‌رسانی سده دانشگاه، به‌دلیل جابجایی نکردن بورسیه‌ها اشاره کرد و گفت: «تمام دانشگاه‌ها موظف به اجرا و رعایت حکم دیوان عدالت اداری هستند، چراکه احکام صادرشده توسط دیوان عدالت و هیات‌های مرکزی جذب دانشگاه لازم‌الاجرا است. البته تعدادی از دانشگاه‌ها غیر از تهران هنوز حکم دیوان را اجرا نکرده‌اند که باید در این مورد توضیح دهند. «به گفته وی، برخی از دانشگاه‌ها باید برای جابجایی و جذب بورسیه‌های فوق، رشته جدید دایر کنند که هنوز موفق به دریافت مجوز رشته جدید از شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم نشده‌اند، اما به‌طور کلی دانشگاه به بورسیه تعهد دارد و باید او را جذب کند. رئیس هیات‌عالی جذب شورای عالی انقلاب فرهنگی ادامه داد: «دیوان عدالت اداری ۷۲ حکم برای جابجایی بخشی از بورسیه‌ها صادر کرد که دانشگاه‌ها این احکام را اجرا کردند و به این ترتیب موضوع انفعال از خدمت‌رسانی چند دانشگاه حل شده است. «عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی با بیان اینکه دانشگاه‌ها نمی‌توانند حکم اعضای هیات‌علمی را لغو کنند، تاکید کرد: «این مراکز باید ابتدا مجوز لغو یا عدم تمدید قرارداد عضو هیات‌علمی خود را از هیات‌های مرکزی جذب دریافت کنند، بنابراین با توجه به این روند بعدی به‌منظری رسد دانشگاهی نتواند احکام دیوان عدالت اداری یا هیات‌های مرکزی را اجرا کند.»

فقط یک‌چهارم اساتید دانشگاه تهران در پروژه‌های ارتباط با صنعت فعالیت دارند

محمد رحیمیان، معاون پژوهش و فناوری دانشگاه تهران در گفت‌وگو با خبرنگاری دانشجویی، درباره تعداد اعضای هیات‌علمی فعال این دانشگاه بیان کرد: «درحال حاضر کمتر از ۲۲۰۰ عضو هیات‌علمی در دانشگاه تهران مشغول فعالیت هستند.»

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه تهران با بیان اینکه تمامی اعضای هیات‌علمی در بحث فعالیت‌های علمی موفقیت‌های بی‌شماری کسب کرده‌اند، ادامه داد: «البته این لزامی برای هر استاد است که جهت ارتقا و ترقیع باید فعالیت‌های پژوهشی داشته باشد، بنابراین تمامی اعضای هیات‌علمی در کارهای پژوهشی مشارکت جدی دارند.»

رحیمیان دانشجویان تحصیلات تکمیلی را محرک پژوهش در دانشگاه‌ها به‌ویژه دانشگاه تهران دانست و اظهار داشت: «برای انجام فعالیت‌های پژوهشی معمولاً اساتید همراه با تعدادی از دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری یک تیم تحقیقاتی تشکیل می‌دهند و کار را پیش می‌برند.»

وی با اشاره به بحث ارتباط با صنعت و فعالیت اعضای هیات‌علمی در پروژه‌ها عنوان کرد: «متأسفانه بحث فعالیت‌های اساتید در پروژه‌های صنعت همچون فعالیت علمی و پژوهشی آنها نیست و در این قسمت فعالیت کمتری را شاهد هستیم، به‌گونه‌ای که تنها یک‌چهارم کل اساتید دانشگاه در بحث قراردادهای ارتباط با صنعت و رفع نیازهای آنها فعال هستند.»

کم‌کاری صندوق نوآوری در تجاری‌سازی نتایج تحقیقات و اختراعات

غلامحسین رحیمی، معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در گفت‌وگو با ایسنا گفت: «در صندوق نوآوری و شکوفایی اختلالی ایجاد شده است، چرا که در متن قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، تصریح شده که این صندوق وابسته به شورای عالی عتف است که این امر اجرایی نشده است.»

وی با بیان اینکه به‌مدت پنج‌سال عضو هیات‌عامل موظف صندوق نوآوری و شکوفایی بوده‌ام، افزود: «ما به‌دنبال این موضوع نبودیم، ولی الان در موقعیتی قرار گرفته‌ایم که این سوال مطرح شده است. البته ما نمی‌خواهیم اختلالی ایجاد شود و کارها حتی باید سریع‌تر از گذشته اجرایی شود، از این رو به‌دنبال آن هستیم.»

رحیمی، انطباق عملکرد صندوق با اهدافی که در قانون صریحاً به آن اشاره شده است را از دیگر نقص‌های عملکرد این صندوق نام برد و یادآور شد: «این نقص‌ها باید به‌تدریج با کمک اعضای صندوق حسب‌نظر قلم‌نگار برطرف شود.»

وی دلیل راه‌اندازی صندوق نوآوری و شکوفایی را بر اساس قانون، تجاری‌سازی نتایج تحقیقات و اختراعات دانست و یادآور شد: «این صندوق از نظر اعطای تسهیلات خوب عمل کرده است، ولی از نظر انجام این مأموریت تقریباً وارد نشده است.»